

COSES QUE NO PODREM EVITAR

VERÓNICA SÁNCHEZ ORPELLA

Columna

Premi Carlemany 2014

VERÓNICA SÁNCHEZ
ORPELLA
COSES QUE
NO PODREM
EVITAR

IV Premi Carlemany per al Foment
de la Lectura

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

PRIMERA EDICIÓ: MARÇ DEL 2015

© VERÓNICA SÁNCHEZ ORPELLA, 2015

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

CARRER PEDRO I PONS, 9-11, 11A PLANTA - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-1958-1

DIPÒSIT LEGAL: B. 2.774-2015

FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, SL

CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA

IMPRÈS A: ROMANYÀ VALLS

www.columnnaedicions.cat

Govern d'Andorra

**Enciclopèdia
Catalana**

El jurat del IV Premi Carlemany per al Foment de la Lectura estava compost per joves d'entre catorze i setze anys de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino, l'Institut Espanyol i el Lycée Comte de Foix.

Les obres candidates havien estat preseleccionades per un Comitè de Lectura format per Meritxell Bellmunt, Mercè Escardó, Diana Figueras, Núria Pradas i Ester Pujol.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

I

De l'afer a la biblioteca entre l'Helena i tu se'n va parlar durant setmanes. L'escola és, en aquest sentit, una petita escala de veïns. L'Ari, en canvi, tot i que va mantenir un desinterès genuí pel què de l'assumpte, va veure's subjugada pel com: l'esnobisme amb què vas justificar-te dient «No he pogut frenar la necessitat de portar la poesia a la vida». I la feia riure molt que la història hagués colat. A més, l'Ari se'n va alegrar per l'Helena. Feia anys que anaven a la mateixa classe, i si bé no eren exactament amigues, vivien prou a prop perquè de tant en tant tornessin juntes de l'escola i haguessin creat una complicitat tendra. L'Ari se'n va alegrar perquè mai no havia entès de quina font bevia la tristesa combativa de l'Helena; des d'aleshores, la veu molt més lleugera i càlida. Cal ser una persona molt intel·ligent per saber ser guapa, va ser la conclusió de l'Ari. Però res de tot això la va empènyer mínimament cap a tu. Fins que un dia va rebre una sol·licitud d'amistat a Facebook, acompanyada d'un missatge: «Society, you're a crazy breed, I hope you're not lonely without me».

2

A dos quarts m'hi poso. Són les vuit, fa mitja hora que has arribat d'entrenament, t'has preparat un sandvitx amb una esgarrapada (maionesa, tonyina, Philadelphia, olives, Lays barbacoa) i encara no has obert el llibre. Barcelona batega sota una tempesta elèctrica de primavera. És la fi del món, penses la primera vegada que se'n va la llum, i quan encens el portàtil, el botó queda tacat de maionesa. L'examen d'història és un dels més exigents: moltes dades i conceptes abstractes que cal dominar. Una mena de congelació dels músculs i l'aprenentatge vital que les coses es poden fer a última hora et paralitzen. Fa gairebé disset anys que et passesges pel límit i sempre te n'has sortit. El preu és una angoixa densa que et mina les forces. La història t'apassiona, però la teva passió és flonja i contemplativa, lànguïda com una migdiada d'estiu. Voldries experimentar per una vegada el goig honest de l'estudi amb temps, voldries pair els continguts amb calma, pensar i madurar els conceptes, elaborar un discurs. Però un altre cop et trobes al caire de l'abisme. I sempre existeix la possibilitat que sigui aquesta la vegada funesta. El temari es complica més i més i la facilitat alegre que tens per captar les coses sense esforç s'assembla a una figureta de vidre fi. A dos quarts, a dos quarts m'hi poso. No saps què esperes trobar quan obres Facebook, estàs cansat d'accedir-hi i acabar sempre immers en el mateix món egòtic; per això els darrers dies penses seriosament a esborrar el teu perfil de la xarxa. Però és tan fàcil entrar-hi. Navegar per Facebook com un voyeur anònim, saltar d'un perfil a l'altre, forma part del teu top 3 de distraccions banals per aturar el cap. El completen mirar la televisió durant hores, si és possible documentals dels progra-

mes *Pesca extrema* o *Megaestructuras* (però, de fet, qualsevol cosa serveix), i jugar als jocs de l'iPhone, sobretot el de fer esclatar bombolles de colors, tan gustós, tan racional i ordenat. Necessites les teves distraccions banals perquè sovint la vida se't dispara, el pols se't dispara, la ment batge trepidant. Ni tan sols dormint aconsegueixes desconnectar. Però si t'endolles a la televisió, a internet, als jocs d'ordre i color, tot el que ets desapareix. Només així pots descansar.

No saps què esperes trobar quan obres Facebook, de moment navegues una estona entre fotos de les noies del curs en biquini, sobretot les d'una que darrerament tens en el punt de mira, una noia peculiar, morena i petita, una noia d'interessos originals. La jutges. Últimament s'ha apuntat a la moda de fer-se la bleda per agradar als nois, i tu la jutges. «k algu mexpliki el temari d'Hist xq no entenk reeee», testimonia el seu estat de Facebook. Després traurà una nota més que decent i ningú no li retraurà l'engany, perquè tots en sereu còmplices. Ets preciosa, penses mentre recordes la seva cara de plaer, els ulls tancats, extasiats, mentre tocava el violí. En aquella cara hi vas trobar un instant de veritat. Llàstima, penses. I surts del seu perfil. Quan estàs a punt d'apagar l'ordinador, veus que un amic d'un curs més, company de l'equip de bàsquet, ha penjat uns apunts que poden interessar-te i entres al seu perfil per consultar-los. Però els apunts passen a un segon pla quan llegeixes, en el mur de l'amic, l'avís d'una frase emesa per una tal Ari Pou: «La felicitat només és real quan és compartida». De sobte sents com si un animal petit et niés a dins de la pell. Com responent a un automatisme, envies a la noia una sol·licitud d'amistat acompanyada d'un missatge: «Society, you're a crazy breed, I hope you're not lonely without me».

Sense haver acceptat la sol·licitud, l'Ari Pou contesta el missatge al cap de poc. «Ens coneixem?». Et veus sorprès per una fiblada d'orgull. Pensaves que després de l'afer a la biblioteca amb l'Helena tothom a l'escola et coneixia. I tu has estat mirant la foto de perfil de l'Ari, l'única a la qual tens accés sense que t'hagi acceptat com a amic: has vist aquesta cara milers de vegades, pels passadissos, al pati, però mai no l'has mirada amb atenció. A la foto se la veu feliç, els cabells foscos tallats una mica per sota les orelles i recollits en una cua minúscula, vestida amb una jaqueta ampla de punt vermella de tall antic que li cau amb gràcia sobre les espatlles. Els ulls de fusta clara oberts com dues boques i de la boca, ampla, li pengen unes Ray Ban de sol. És d'un curs més que tu, va a la classe de l'Helena. No heu parlat mai, però la pregunta «Ens coneixem?» està fora de lloc.

«No, no ens coneixem. No podem dir que coneixem gaire gent, de fet. Quants dels teus amics de Facebook coneixes de veritat? Però estudiem a la mateixa escola». «Ja ho sé! I per això hem de ser amics a Facebook?». «Tinc dos motius més: el teu nom és un cronograma del meu». «Anagrama». Merda, anagrama. «Sí, un anagrama». «I l'altre?». «M'agradaria que parléssim d'una pel·lícula». «Quina pel·lícula?». «*Into the Wild*». L'Ari Pou ha acceptat la teva sol·licitud d'amistat. Un llamp espetega al cel i corona l'acció.

3

De vegades et passa, no ho pots evitar, que necessites repetir obsessivament accions per sentir-te a casa. La paraula *casa* desperta en tu la memòria de llocs molt dife-

rents: els dos apartaments on havies viscut abans del divorci dels pares, el pis de sostres alts de l'Eixample on vas passar tres anys amb el pare, i dues cases més a Barcelona, amb la mare i l'Olívia, després que el pare es casés amb la Marga i es mudés a Londres. El concepte de llar habita diluït entre desenes de parets, però has trobat la manera de sentir-te a casa a través de diversos actes rutinaris i mecànics, repetits obsessivament: comptar les escales de l'edifici que et porten fins al replà i confirmar alleujat que el nombre no canvia; rentar-te sempre en el mateix ordre les diferents parts del cos a la dutxa, dedicant una atenció especial als peus de dits egipcis que et desagraden especialment; escoltar complagut la mateixa salutació de la teva germana cada tarda («Hola, ocellot, benvingut al niu»), que, quan tornes d'entrenar-te, acostuma a estar amb algun amic de la universitat escoltant música. I després necessites cases esporàdiques, cases d'estiueig emocional on vius intensament durant un període més curt. Últimament et despertes cada matí amb l'adrenalínica «Cape Cod Kwassa Kwassa» de Vampire Weekend, tot i que la veritable casa de temporada, allà on et sents protegit i a gust des de fa un parell de setmanes, és la pel·lícula *Into the Wild*, que mires cada nit abans d'anar a dormir. Aquesta història et va deixar estabornit el primer cop, i vas necessitar tres, quatre vegades més per abraçar-la totalment, per arribar a tocar-ne el moll de l'os i que tornés a formar part del teu codi genètic. Però no en vas tenir prou. Des d'aleshores, cada dia necessites tornar-hi per tornar a sentir la vida, mirar-la com si mai no l'haguessis mirat abans, sentir-ho tot un altre cop per primera vegada. La mires cada dia, també, perquè has acceptat amb diligència l'esclavitud, com si emmanillant-te tu poguessis salvar el jove Alex Supertramp, el nen de

casa bona que quan acaba els estudis decideix donar tots els seus estalvis a una ONG i emprendre un viatge d'aus-teritat i autoconeixement sense informar de res a ningú. Al cap de gairebé tres anys arriba per fi a Alaska, el seu gran objectiu, on vol quedar-se a viure, sol, durant uns mesos, en comunió amb la natura. Aquesta pel·lícula de renúncia i recerca ha canviat alguna cosa en la manera com et projectes en el món. Però és una casa massa gran per a una persona sola.

4

L'Ari Pou està connectada al xat de Facebook.

«Gràcies per acceptar». El tro no es fa esperar: tenim a sobre la tempesta.

«Esclar. Gràcies per treure'm de la frustració de les matemàtiques. Tu no hauries d'estar estudiant?».

Nota mental: digues que no t'agraden les matemàtiques.

«Plou massa, i se'n va la llum a cada moment».

L'Ari Pou està escrivint.

«Només em queda l'examen de demà. M'encanten les matemàtiques, són tan pures i exactes, però tan inac-cessibles. No sé com puc haver aprovat fins ara, però mira, vaig fent així, arrossegant-me».

Nota mental: esborrar l'anterior nota mental.

«Fas lletres, oi? No són les matemàtiques de lletres? Jo podria ajudar-te».

Merda, ha sonat fatal.

«Esclar. També podries estudiar per a l'examen que tens demà i concentrar-te a passar a segon de batxillerat».

Merda.

«No volia sonar prepotent. T'ho dic de debò, si vols repassem les teves mates. Estic segur que puc ajudar-te».

Ara millor.

«Tu què tens demà?».

A dos quarts m'hi poso.

«Història, però ja m'ho sé».

«Perfecte. Jo aprovaré les matemàtiques sense la teva ajuda. Sempre acabo aprovant. Les assignatures de lletres m'ho compensen».

De sobte ho recordes: aquest any ha guanyat alguna cosa d'un concurs de relats de no sé què. Quina mandra.

«Ah, sí, ho dius per allò del concurs aquell».

Molt bé, «allò del concurs aquell» sona molt precís.

L'Ari Pou està escrivint.

L'Ari Pou està escrivint.

Deixa-la escriure, que s'expliqui, potser està ferida i amb raó, hauries d'haver estat més curós. De què anava el relat? Merda, jo què sé.

«“Allò del concurs aquell” és un relat basat, precisament, en *Into the Wild*».

D'acord. A les nou m'hi poso.

«En sèrio? El vull llegir. Passa-me'l».

«Ja no. Quan el vaig escriure m'encantava: el relat, i la pel·lícula, i el llibre. Ara res d'això té sentit. Ho sento, has fet tard».

«Què ha canviat?».

«Jo, he canviat. El relat és petulant, ple de focs artificials, poc honest. I la pel·lícula em sembla perillosa, és un parany moral perillós».

«Què vols dir?».

Què deu voler dir? Tems que torni a marxar la llum, i d'una revolada vas a buscar espelmes i un frontal.

«Que la gent honesta no se'n va de casa sense dir res.

Que el tal Alex Supertramp es creu collonut per haver donat els seus diners a Oxfam, però en realitat és un egoista. Que la pelli pinta com si fos una proesa el fet de passar-se uns mesos vivint sol a Alaska, però molta gent ho ha fet abans que ell, i molts altres ho han fet i ho faran després. Que la seva determinació és molt limitada, que un gran home utilitza la força pel bé comú, no només pel seu bé individual».

Collons, dóna'm temps per digerir-ho.

«I que l'únic que demostra és que és un intel·lectual de pa sucat amb oli, un nen *pijo* que necessita experiències fortes per sentir-se viu perquè no sap gaudir dels petits plaers. I quan arriba l'hora de la veritat queda demostrat que és un panoli, perquè la vida és fer, no pensar, que Tolstoi o tots aquests grans autors que llegeix amb devoció l'allunyen de la vida, perquè els grans autors quan escriuen ho fan des de l'escalfor de casa seva, que no és la vida. Per això fracassa, perquè Alex Supertramp és un esnob petulant».

Silenci.

L'Ari Pou està escrivint.

«Com el meu relat».

Silenci.

El teu sarcasme natural, que habitualment et dóna una visió tangencial de les coses, una visió privilegiada que et permet jutjar sense emmerdar-te, s'encomana ara de la rauxa punxant de l'Ari, i sents la pulsio de la defensa activa. T'abraones sobre el teclat com si algú hagués atacat un secret teu molt íntim. La teva casa d'estiueig.

«D'acord. 1. No es pot generalitzar dient "la gent honesta". S'ha d'entendre el context social, l'educació que ha rebut, sobretot la família que l'envolta, amb secrets, amb afany de mantenir les aparences. Se sent enganyat, la famí-

lia que li ha tocat no encaixa amb els codis morals amb què ell interpreta el món i les persones que l'habiten. Per això se'n va sense dir res. 2. Quan dóna els diners a Oxfam no ho fa perquè es cregui collonut, sinó com a primer pas de la determinació ferma que l'empeny: allunyar-se dels béns materials que tant han obsessionat la seva família, i apropar-se a la natura, a la simplicitat. No vol donar lliçons, ho fa perquè és un extremista, i per posar-se a prova».

Sona el mòbil, una melodia anodina. L'ignores, ara no.

«3. Segurament no n'hi ha per tant, passar uns mesos a Alaska en aquestes condicions no és tan impressionant, però és la història en minúscules, una història, la d'algú que ho va intentar. La literatura sempre és una història de moltes possibles. 4. La seva determinació sí que ha servit al bé comú: el que ell fa és inspirador, una invitació a perseguir un somni, a ser més forts. Això fa del món un lloc millor. I no és que fracassi, sinó que s'adona massa tard de la veritat».

Sona el mòbil. Ara no, ara no. I continues.

«Per això tu també has arribat a la mateixa conclusió que Alex Supertramp: que la felicitat només és real quan és compartida. Ho diu el teu Facebook. I per això has escrit el relat, perquè has necessitat mastegar aquesta gran veritat, i digerir-la».

Silenci a la pantalla.

Sona el mòbil, irritant.

L'Ari Pou està escrivint.

«Aquests arguments només demostren que ets un intel·lectual de pa sucat amb oli, un nen *pijo* que necessita experiències fortes per sentir-se viu perquè no sap gaudir dels petits plaers, un esnob petulant».

Merda. I tu et pots fotre el conte pel cul.

«I un panoli».

5

«Digui», contestes al telèfon, imperatiu. «Saps què va dir Genguis Khan enmig d'una tempesta?». El teu pare, a l'altra banda de la línia, no t'ha sentit mai parlar de Genguis Khan, però no dubta que saps qui és. Has anat trobant maneres hàbils d'amagar-ho als amics, i als professors, però al teu pare no se li escapa la passió (lànguïda com una migdiada d'estiu) que tens per la història. El nom de Genguis Khan desperta en tu records mig inventats de l'imperi mongol, el més gran i més llarg de la història. «Hola, pare». Però el pare no deixa lloc per a salutacions ni formalismes. «Ara que no sé on amagar-me del raig, ja no el temo. Això va dir Genguis Khan. Ara que no sé on amagar-me del raig, ja no el temo». Silenci. «Entens què vol dir?». Silenci. No, no ho entens: et recordes a tu mateix fa un moment, partit per la meitat pel raig d'una conversa de Facebook. L'Ari deu esperar una resposta asseguda davant de l'ordinador. Potser té la respiració agitada, el cor accelerat. Potser mira amb insistència la pantalla i està tan concentrada que no sent la pluja. Et preguntes si el pare és conscient de la tempesta que assetja Barcelona, i et sents estranyament alleujat quan recordes que us separen centenars de quilòmetres.

El silenci del telèfon t'incomoda. A la pantalla, la conversa de Facebook titlla, et crida la intermitència del cursor, però no pots deixar passar el joc del teu pare. No us veieu gaire i quan ho feu la comunicació no acaba de ser fluida. La convertiu en una mena de joc, un sistema que no només us diverteix: també us facilita esquivar assumptes emocionalment importants. Ara no, penses, ara no tinc temps, però tampoc no penges. La llum de la pantalla t'interroga. Has acabat contestant al mòbil pen-

sant que el número no identificat podia ser de la teva mare o la teva germana avisant-te que arribarien tard, que soparien alguna cosa a prop del cinema perquè no poden tornar a casa amb aquesta pluja. Si haguessis sabut que era el teu pare l'hauries deixat sonar.

«No sé què vols dir amb això de Genguis Khan», li dius, i tot i que t'acaba sortint un to un pèl fastiguejat, t'esforces per dir-ho amablement, pacient, perquè saps que el teu pare està passant un moment pantanós, que s'acaba de separar de la Marga i ha perdut una mica el nord. T'acostes a l'ordinador amb el mòbil enganxat a l'orella, esperant l'explicació des de l'altra banda de la línia, i escrius a l'Ari: «Dóna'm un minut, el meu pare truca des de Londres i em diu no sé què de Genguis Khan». Silenci. L'Ari Pou està escrivint. Des de fa uns mesos, estàs explorant un recurs que et diferencia. T'esforces —de fet, no és un esforç, et surt de manera natural— per ser molt polit amb l'ortografia, sobretot al món digital, allà on els altres aprofiten per escapar-se de la norma. L'Ari Pou està escrivint. Amb alguna noia t'ha funcionat: aquella amiga de la teva germana et va dir que no fer faltes d'ortografia per Whatsapp és propi d'algú curós i detallista. Tu no t'hi senties reflectit, en aquesta descripció, però no contradir-la et va donar l'oportunitat de deixar-te ensenyar, asseguts en un banc, a fer petons sense utilitzar tant la llengua. I deia, la noia: «Etic fent una obra de caritat, les teves futures novietes m'ho agrairan». I reia, i quan reia els llavis desapareixien i els petons morien a les seves dents. L'Ari Pou està escrivint. No saps gaire per què, però ara sents una mena de gelosia, encesa i palpitant, per la naturalitat amb què l'Ari posa accents, aquí i allà, com si en lloc d'accentuar deixés amb gràcia un ram de flors en un gerro. L'Ari Pou està escri-

vint. Va, penses, va. Però és la veu telefònica del teu pare que parla: «Vull proposar-te una cosa». L'Ari Pou està escrivint. Tens els ulls clavats a la pantalla. Sents un neguit revelador en veure que l'Ari escriu durant tanta estona, com si busqués la paraula perfecta per a tu, i no la trobés. Esforça-t'hi, penses, esforça-t'hi, perquè ets lluny d'agradar-me. Però torna a ser la veu del telèfon, que espetega: «Vull que m'acompanyis a fer un viatge d'un any sencer». Què? «De juliol a juliol, començaríem a Mongòlia». Què? Silenci telefònic, silenci a la pantalla. «Que vull que vinguis...». «Ja parlarem, esnob petulant, atén el teu pare. Sort per demà». Només això? Tanta estona escrivint i només això? L'Ari Pou s'ha desconnectat. «Merda, què?». «No diguis merda, per què dius merda. M'has sentit?». «No, torna-hi». «Vull que vinguis de viatge amb mi tot el curs que ve. A l'escola t'adoren, no hi posaran problemes, perdràs un curs, però guanyaràs una vida». T'estires al llit, el portàtil al pit, incòmode. La icona al costat del nom de l'Ari està fosca. A fora, la ciutat fosca s'estremeix sota un tro amenaçador. «Què estàs fent, què és aquest soroll?». «És una tempesta brutal, pare, aquí és com si s'acabés el món».

6

El pare té raó: a l'escola t'adoren, tens molt bon expedient, i ara que comences a caure en un tedi incompreensible, despertes en els professors les ganes de voler-te estimular. A principis d'aquest curs et van enxampar magrejant la bella Helena darrere de les prestatgeries de literatura francesa de la biblioteca; en una escola com la teva, privada, laica però amb un codi moral molt estricte,

això es considera un afer cantellut, però allà va començar un mite: aquella alumna era intocable, cap noi de l'escola no s'havia atrevit a apropar-s'hi. Portava la bellesa com una càrrega, vivia presonera d'un posat sever, altiu, i espantava la gent del seu voltant. Ara tothom sap que has travessat el camp de força que l'envoltava i que l'has besat llargament amagats entre els llibres. L'afer, potser més que cantellut, demanava moltes explicacions, i tot i així vas saber treure'n profit. Vas dir que tot havia estat culpa teva, que us havíeu trobat per casualitat a la secció de poesia, que li havies parlat de la classe de literatura que havies tingut feia unes hores, que havíeu llegit junts versos comentats a l'aula i que no havies pogut frenar la necessitat de portar la poesia a la vida. Els professors van tractar-ho com una criaturada, secretament captivats per la ironia: per fi alguna cosa de l'àmbit acadèmic t'havia commogut. I l'Helena, a qui tot això de la poesia li feia molta gràcia, va dir que sí, que havia anat exactament així. Però això era fer literatura. La història era molt més prosaica: el posat sever, altiu, de l'Helena era fruit d'una timidesa aguda que li impedia relacionar-se amb els altres amb fluïdesa. Flotava al seu voltant un perfum de tristesa permanent que la feia encara més atractiva i distant. Per dins, la devorava la sensació que s'estava pansint. Farta de sentir-se lluny dels plaers adolescents, de sentir que feia por als nois i ràbia a les noies, va anar introduint canvis subtils, al principi forçats, en la manera de comportar-se. Tu, simplement, vas captar el missatge abans que ningú. Un dia, jugant, vas escriure-li que tenies ganes de fer-li un petó, de sacsejar la seva bellesa trista. Va ser un cop d'efecte, però era veritat. Tenies moltes ganes de fer-li un petó. I ella, que potser li hauria dit que sí a qualsevol, va dir-te que sí a tu. Ara l'Helena somriu obertament

quan us creueu pel passadís, i tu somrius també i alimenes la complicitat, i recordes amb neguit aquells petons iniciàtics amb massa llengua de la noia més bonica i més trista de l'escola. Per a ella, que l'enganxessin amb tu i que el cas corregués com la pólvora va ser el tret de sortida d'una allau de missatges que altres nois van atrevir-se, per fi, a enviar-li amb versos d'amor impertinents, inoportuns, dolorosos, de poetes tractats a classe i que ningú no acabava d'entendre. L'Helena no sentia res quan els llegia, la poesia no arribava mai a commoure-la, però aquests missatges l'ajudaven a relacionar-se amb els altres des de la seva tímida rígida. I a tu, que t'enganxessin amb ella va dotar-te d'una aura de misteri i intel·lectualitat i va ensenyar-te: 1. que per fer gol és millor avançar-se a la passada; 2. que t'acabaves de guanyar el dret, si no d'exhibir, almenys de no amagar els llibres de poesia que llegeixes habitualment; i 3. que de vegades la gent només recorda la història si algú es pren la molèstia de regar-la amb literatura.

7

A l'escola t'adoren, però això no fa les coses més fàcils. Un viatge d'un any amb el teu pare. Deixar-ho tot, deixar el bàsquet, durant un any sencer. 12 mesos d'absència, 365 dies, minut a minut. Aturar la roda. Quantes vegades has fantasiejat amb el Pol, l'Èric, el Carles, sobre la idea de treure-us el carnet de conduir i escapar-vos lluny, junts. T'agradaria compartir l'ànsia escapista d'*Into the Wild* amb ells, però no pots; no és així com heu forjat l'amistat durant tant de temps. Els meus amics, penses últimament, i de vegades no saps a què et refereixes.

Aneu junts a classe des dels tres anys, però quan ets amb ells, de vegades sents com de similars poden ser un refugi i una presó. Us coneixeu els tics i les manies i tot és fàcil, però us continueu tractant com si el temps no hagués passat, i és aleshores quan et sents tan sol enmig de tanta gent estimada i coneguda. Sents que el canvi demana pas a crits, que una nova identitat empeny per trobar la manera de sortir i fer-se veure. No és tan important que no pugui compartir amb ells una pel·lícula, et dius de vegades, mentre rieu al pati i tot flueix, són els meus amics. Però d'altres, sol a casa, t'entristeixes pensant que *Into the Wild* és només un símptoma, que aquest estrany que neix a dins teu s'ofegarà si no el deixes créixer. També l'escola, tan rígida, i els professors, tan coneguts, t'ofeguen. Per això has plantejat a la teva mare la possibilitat de canviar d'aires. «El Carles marxa de l'escola», li has dit. «Molts altres marxen. I jo necessito canviar». «Tu el que ets és un dropo», respon la mare. Irònica, continua: «Ara que les coses es compliquen tu vols abandonar el barco. No vols experimentar ni per una vegada el que és anar amb l'aigua al coll?». I així es tanca el tema del canvi d'escola. Però a tu, escapar-te et sembla una gran finestra al món, i és veritat que en alguna assignatura comences a anar just, i et preocupes perquè no acabes de saber com posar-t'hi. Voldries provar la vida en una escola menys exigent, on poguessis deixar créixer l'estrany i, de pas, continuar vivint de rendes. No vols posar-te a prova, no hi trobes sentit: no ets Alex Supertramp. No saps, tampoc, per què estàs fent el batxillerat científic. «Té més sortides», et diu tothom. «La teva ment és més científica que humanística». «Per fer lletres cal mètode i disciplina». «De passar-te a lletres sempre hi ets a temps». Però res de tot això et convenç. El cos et demana dormir, dormir

tothora, però el son és agitat des de fa dies; jugues un bàsquet desangelat, sense geni, i l'ànim de les noies que matinen els dissabtes per veure-us jugar no serveix de res. T'entrenes amb ràbia que intentes contenir, però quan surt enfora és una rauxa feridora i infantil.

Un viatge d'un any amb el pare. El sentit de la frase, de tant repetir-la, ha quedat reduït a deixalles verbals. Ho discuteixes amb la teva germana, que l'any que ve també marxa, d'Erasmus, a Praga. Fa temps que ella no té bona relació amb el pare. Sempre has pensat que t'amaga informació, que sap més coses que no et diu. No vols donar-li massa voltes, perquè aquest pensament et fa mal. Tu intentes no amagar-li res, a ella. «Fes-ho», et diu l'Olívia, «no t'ho pensis, vola, vola, ocellet. Estàs fet un embolic, et passen coses difícils de pair. Sempre t'he dit que ets massa intel·ligent, massa guapo, massa sensible per viure en aquest món. Almenys, el viatge et farà guanyar temps. Tornaràs amb els mateixos dubtes, però amb més criteri. No sé què busques, però de moment aquí no trobes res. Fes-ho, vola, ocellet». I a tu et fa vergonya parlar-li de la por que tens, i calles. Amb la mare, al principi, és complicat: no en vol parlar, del viatge. Entens el vertigen de quedar-se sola per primera vegada, sense marit, sense l'Olívia, sense tu. Sense malícia, la mare alimenta la por amb comentaris fermes com el pols d'un cirurgià. Coneix bé el teu pare, no només perquè hi va estar casada deu anys, sinó perquè després han mantingut una relació cordial des de la distància, sense espases ni rancúnies. «Vull que la decisió la prenguis tu, però pensa què vol dir passar un any sencer amb el teu pare. Saps que s'acaba de separar de la Marga, ja ets prou grandet per entendre que és un mestre de l'escapisme, hauràs de decidir si vols que t'arrossegui en la seva fugida».

8

«Quin és el teu top 5 de pors?». Fa dies que veus l'Ari connectada, i tot i que sents la pulsio incomprensible d'explicar-li tot això que et bull al cap, reps l'estímul del seu nom il·luminat amb un deix passiu i no dius res. A l'escola l'evites, incòmode. Ella no emet cap senyal, tampoc, tret d'algunes mirades al pati que no saps interpretar. Si ho penses bé, entre vosaltres no ha passat res. D'aquest res, però, sents dues forces que t'estiren amb la mateixa intensitat en sentits oposats. El resultat és una rigidesa pesant que et manté immòbil. Però avui estàs més alegre. Has rebut les notes dels exàmens del segon trimestre, i tot ha tornat a sortir bé. Encara se't fa un nus a l'estómac quan penses que et vas presentar a història sense haver estudiat. Treure un notable sense haver obert el llibre et converteix a tu també, potser, en un mestre de l'escapisme. De tota manera, com ja és tradició, et promets posar-t'hi amb més ganes de cara als exàmens finals de juny. L'adrenalina trenca la rigidesa i fa que et deixis endur per l'impuls d'un instant.

«Quin és el teu top 5 de pors?».

L'Ari Pou està connectada, però no respon. Aprofites per obrir el diccionari en línia de l'Institut d'Estudis Catalans i deixar-lo minimitzat a la pantalla, com una xarxa de seguretat. També fas passar el temps tafanejant les fotos que l'Ari té penjades: estius a Cadaqués, que típic; cap foto en biquini, llàstima; algunes fotos del taller de fotografia de l'escola; tardes amb amics. Al final, una carpeta, «Sam»: fotos d'ella i un noi moreno abraçats en un concert de Micah P. Hinson al Palau de la Música. Vaja.

«Em fa molta por el nan ballarí de la sèrie *Twin Peaks*».

Com si hagués estat esperant el moment de glòria, l'Ari apareix, gloriosa. No dius res; la castigues.

«No dius res? Has vist mai el nan ballarí de *Twin Peaks*?».

Què fas, et preguntes. T'has posat gelós quan has vist aquelles fotos? Així és el nou jo, infantil i gelós? Explica-li això del viatge, explica-l'hi. T'empasses saliva, i orgull.

«Espera».

En una finestra nova obres Google i busques què és això del nan ballarí de *Twin Peaks*. Una sèrie de televisió de principis dels noranta dirigida per David Lynch. Ni idea. Una mica surrealista, sembla. Perfecte, si aquesta és la seva por número 1, vol dir que aquesta tia pedant no entén què li estic preguntant.

«Em sembla que no m'has entès. Jo et parlava de pors més madures. Ja ens ha passat l'edat de tenir por de monstres de ficció, no?».

«Pensava que totes les pors eren projeccions de la ficció».

«?».

«Sempre tenim por de coses que no han passat, coses que només existeixen en la ficció! Ja veuràs. Digue'm quines coses et fan por».

«És igual».

«Va, digues. El teu top 5 de pors. Fas pinta d'haver-hi pensat molt».

«Sí que hi he pensat, perquè són pors que de tant en tant es converteixen en atacs de pànic. I perquè a teràpia en parlem sovint».

«Teràpia. Teràpia *en plan* Woody Allen? Que bo».

«Sí, estàs parlant amb un neuròtic *en plan* Woody Allen. Per exemple, tinc paranoies molt bèsties quan haig d'agafar un avió. Aquesta era la por número 2, ara és la 3, vaig progressant. Fa uns mesos no podia agafar un avió».

«És una por molt de senyor gran, no? No sé, se suposa que als joves ens agrada anar al límit, que no tenim gaire desenvolupada la sensació de perill».

«A això no sé què contestar-te».

«Va, quines altres paranoies tens, Woody Allen?».

«La resta és més abstracta. La número 5 és que s'acabi descobrint que sóc un frau. Tot seria més fàcil si pogués començar en un lloc nou, on ningú no em conegués. Vull dir, on ningú esperés res de mi. On pogués suspendre exàmens i fallar tirs lliures i que la gent no em jutgés. En el número 4, em fa una por terrible que la mandra faci arrels en mi per sempre. Coneixes la sensació de voler moure't, aprofitar més el temps, però acabar petrificat per la mandra? Jo la tinc cada dia, tot el dia. Em veig d'aquí a uns anys escarxofat en un sofà bevent cervesa, incapaç de moure'm. Sense feina, i sense amics i sense res. Aquest pensament m'obsessiona alguna nit i m'acolloneix moltíssim. La número 3 és això de volar. La 2 és la mort. Ja sé que tothom en té, de por de la mort, però jo, de vegades, fins i tot faig veure que m'ho estic passant bé, amb els amics, sortint de festa, i en realitat només vull arribar a casa, estirar-me al llit i pensar: "Bé, has sobreviscut un dia més". Això no sé si també li passa a tothom. Abans aquesta era la meva por número 1, la mort. Però ara tot es barreja... Crec que vull explicar-te una cosa».

«Estic intentant entendre tot el que em dius».

«No sé per què t'ho explico a tu. Els meus amics encara no ho saben. De fet, ningú no sap res de tot això. Sóc un cagat universal».

«Va, soldadet, dispara, que no pot ser tan greu».

Explicar-li tot, amb pèls i senyals, és sorprenentment fluid. L'Ari Pou no diu res mentre tu et buides en el teclat. Frases inconnexes, atropellades, que no van dirigi-

des a ningú en concret. Li parles del divorci dels pares, dels dubtes sobre el batxillerat, de la monotonia, de la presó dels amics, de la voluntat de canviar d'escola i, finalment, de la invitació del teu pare i de l'infern de no saber prendre una decisió.

«Encara hi ets?», preguntes en acabat, com despertant d'un somni.

«Esclar».

I a l'instant et penedeixes d'haver estat tan franc. Et sents petit i exposat, voldries esborrar tot el que li has dit, però ja és tard, no pots evitar que l'Ari emeti, divertida, el seu diagnòstic:

«I ja m'ha quedat clar! La teva por número 1 també és de ficció, també és el nan ballarí de *Twin Peaks*».

Calla, penses, què en saps, tu, de mi? I què en sé, jo, de tu?

«I per cert, és evident que ja has pres una decisió. Ara et toca assumir-ho».

La resposta et travessa com les paraules d'un oracle. Com les paraules d'un oracle, has de rellegir la pantalla per entendre el missatge. Tocat i enfonsat, no saps on amagar-te del raig, tanques la sessió com un mestre de l'escapisme, i notes com una escalfor densa et col·lapsa el llagrimal. La foto del tal Sam d'esquena, amb Micah P. Hinson al fons, ridículament esquifit («I'm running out of patience to be fucking with this now»), es va apagant entre les llàgrimes, com si a la vida se li hagués posat un vel.